

Aan het College van Burgemeester en Wethouders

Cluster	RMT	Behandeld	J. Waelen
E-mail	jvm.waelen@prvlimburg.nl	Telefoon	+31 6 461 32 976
Ons kenmerk	DOC-00537943		

23 augustus 2023, Maastricht

Onderwerp

Aanbevelingen ter versterking van de ruimtelijke planprocessen ten aanzien van het afwegen van het waterbelang

Geacht College / Bestuur,

Met deze brief bieden wij u enkele aanbevelingen aan om bij ruimtelijke ontwikkelingen beter rekening te houden met de toegenomen overstromingsrisico's in de regionale watersystemen (zie bijlage). Deze aanbevelingen zijn naar voren gekomen uit een inventarisatie, die wij recent langs 21 Limburgse gemeenten, het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg hebben gehouden. De Regionale Actietafel WRL heeft deze aanbevelingen 13 juli jl. vastgesteld.

Als partner van het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) vragen wij u om aan deze aanbevelingen in uw planvormingsprocessen en binnen uw eigen organisaties opvolging te geven. Wij zullen via diverse ambtelijke overleggen (zoals het Regionaal Coördinatie Overleg (RCO) Ruimte Noord en Midden, kopgroep Novex Zuid-Limburg) hierover op ambtelijk niveau met uw gemeente in contact treden om dit verder uit te werken.

Met vriendelijke groet,,

Theo Reinders,
programmamanager Waterveiligheid en Ruimte Limburg

BIJLAGE Aanbevelingen ter versterking van de afweging van het waterbelang

Context

Het Programma Waterveiligheid en Ruimte (WRL) werkt voor de stroomgebieden van de regionale wateren in Limburg voorkeursscenario's uit, waarin naast de te treffen fysieke maatregelen ook naar verwachting ruimtelijke keuzes gemaakt zullen worden om de waterveiligheid te vergroten. Als eerste stroomgebieden zijn de Geul, de Geleenbeek en de Roer aan de beurt. Dit proces zal 1 á 2 jaar in beslag nemen. In het eerste kwartaal van dit jaar is aan 21 gemeenten de vraag voorgelegd of in deze overgangperiode ontwikkelingen zouden kunnen plaatsvinden waarvan achteraf moet worden geconstateerd dat, gelet op de noodzakelijke aanpak voor het vergroten van de waterveiligheid, deze beter niet hadden kunnen worden toegestaan. De gemeenten is de vraag gesteld hoe zij het risico hierop inschatten, hoe zij met dit soort afwegingen nu omgaan en of een tijdelijke voorzorgsmaatregel ontwikkeld dient te worden om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. In de gesprekken met de gemeenten werd aangegeven dat het belang van water in ruimtelijke planprocessen onderkend werd. Nut en noodzaak van een tijdelijke voorzorgsmaatregel werd niet direct gezien. Aansluitend is door Waterschap Limburg en Provincie Limburg op deze resultaten gereflecteerd. Deze resultaten zijn verwerkt in een memo, waaruit enkele aanbevelingen zijn voortgekomen om de actuele en toegenomen overstromingsrisico's van de regionale wateren in beeld te brengen, dit te betrekken bij ruimtelijke planprocedures en de samenwerking tussen Provincie Limburg, het Waterschap Limburg en de Limburgse gemeenten voor de betreffende overgangperiode te versterken. Deze aanbevelingen zijn op 13 juli 2023 in de Regionale Actietafel WRL besproken en vastgesteld.

Aanbevelingen

- a) tegen de achtergrond van het gezamenlijk proces van WRL om te komen tot een robuuste lange termijn aanpak, is het nodig dat ook de korte termijn ontwikkelingen onderling worden afgestemd;
- b) het is noodzakelijk dat de samenwerkende partijen in het programma WRL voor de overgangperiode, totdat de uitgewerkte stroomgebiedsplannen gereed zijn, elkaar daarom vroegtijdig betrekken in planvormingsprocessen;
- c) gemeenten, Waterschap en Provincie worden gevraagd om hiervoor, voor zover dit niet al bestaande praktijk is, onder andere bij vooroverleg in het kader van bestemmingsplannen afspraken te maken over het gezamenlijk in overleg treden met elkaar ten behoeve van de waterbelangen;
- d) de Limburgse overheden dienen gezamenlijk naar elkaar uit te spreken dat zij elkaar tijdig en structureel betrekken en streven naar consensus over de meest fundamentele keuzes over het waterbelang;
- e) het is van belang dat niet alleen gekeken wordt naar de huidige risico's, maar ook de geactualiseerde inzichten over toekomstige trends worden meegenomen. Dit betekent dat ook voor situaties waar volgens huidige normen geen waterbelang zou spelen, maar op basis van nieuwe inzichten dit wel aan de orde is, gemeenten en Waterschap hierover met elkaar in contact treden;
- f) Waterschap en WRL dienen versneld (voor eind 2023) een risicokaart op te stellen met de toegenomen overstromingsrisico's (referentie 2100);
- g) het Waterschap dient de gemeenten van informatie over het toegenomen risico op overstromingen te voorzien, zodat met de actuele inzichten rekening kan worden gehouden;

- h) tegelijkertijd dienen de Provincie, het Waterschap en de gemeenten voor de langere termijn verder te werken aan de uitwerking van het water en bodem sturend beleid en in dat verband aan het concreet maken hiervan via het (ruimtelijk) ontwerpspoor van WRL. Dit zal dan als provinciaal beleid en belang landen in de POVI en Omgevingsverordening, de Waterschapsverordening en/of de gemeentelijke Omgevingsvisie;
- i) daar waar een bestemmingsplan niet binnen de termijn van tien jaar is herzien, is het gewenst dat een wateradvies/watertoets opnieuw wordt uitgevoerd;
- j) bij kleinschalige ontwikkelingen is het wenselijk om in het kader van vergunningverlening af te wegen op welke wijze met de nieuwste inzichten omtrent overstromingsrisico's klimaatrobuuste voorwaarden aan de vergunningen te kunnen verbinden (comply or explain);
- k) partijen worden geadviseerd hiervoor in combinatie met de nieuwste overstromingsrisicokaarten, het concept ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving⁴⁷ (incl. de beslisboom) en de landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving⁴⁸ van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat te gebruiken;
- l) vertrekpunt voor het Waterschap bij aanbeveling i t/m/ k is een "Ja, mits.." benadering;
- m) indien bij bestaande plannen de nogmaals uitgevoerde watertoets beperkingen aantoont én financiële compensatie vanwege planschadeclaims een beletsel vormt om het waterbelang te laten prevaleren, kunnen hiervoor middelen van het programma WRL op worden aangesproken. Daarbij dient dan wel een significante bijdrage aan de stroomgebiedsbenadering worden geleverd. Verzoeken daartoe worden aan de Regionale Actietafel Waterveiligheid en Ruimte Limburg voorgelegd.

⁴⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/05/30/concept-ruimtelijk-afwegingskader-klimaatadaptieve-gebouwde-omgeving>

⁴⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/23/kamerbrief-over-landelijke-maatlat-voor-een-groene-klimaatadaptieve-gebouwde-omgeving>